

Таким чином, проаналізувавши особливості мотивації праці та усвідомивши її значення для кожного окремого працівника, і для підприємства загалом, можна дійти висновку про важливість наявності справедливої та логічно побудованої системи стимулювання для будь-якого підприємства. Під час побудови такої системи завжди потрібно пам'ятати про те, що система мотивації має дати змогу раціонально збалансувати рівні стимулювання для різних посад, охоплювати всі посади та мати єдині принципи побудови, водночас зберігаючи загальну структуру системи і, безумовно, підтримуючи стратегію та цілі підприємства. Відсутність професіоналізму може призвести до зниження продуктивності праці. Тому потрібно пам'ятати, що мотивація – це тонкий інструмент і зворотний ефект від неправильно запроваджених заходів може у багато разів перевершити можливий позитивний ефект.

Список використаних джерел:

1. Нісфоян С.С. Управління витратами на утримання і розвиток персоналу підприємств : [монографія] Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 268с.
2. Посилкіна О.В. Управління персоналом: навч. посіб. для студ. економічних спец. вищих мед. та фарм. навч. закл. / О.В. Посилкіна, Ю.С. Братішко, Г.В. Кубасова. Х. : НФаУ, 2015. 517 с.
3. Управління розвитком персоналу : навчальний посібник / Т.П. Збрицька, Г.О. Савченко, М.С. Татаревська. За заг. ред. М.С. Татаревської. Одеса : Атлант, 2013. 427 с.

УДК 631.1

*Савеленко Г.В., к.т.н., доцент;
Богаченко С.В.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти;
Зеленько В.О.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ІННОВАЦІЇ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

В умовах сьогодення впровадження інновацій є запорукою розвитку та підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору. Особливої актуальності в контексті інновацій набуває процес диджиталізації сільського господарства. Диджиталізація (цифровізація) сільського господарства – це впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери агровиробництва для підвищення його ефективності.

За останні роки спостерігається стрімке зростання кількості інноваційних розробок, що дозволяють автоматизувати та оптимізувати виробничі процеси в агросфері. Мова йде про технології точного землеробства, системи моніторингу тваринницьких ферм, цифрові платформи управління господарством. Застосування таких інновацій дає змогу підвищити ефективність використання ресурсів, скоротити витрати і підвищити продуктивність праці.

Стрімкий розвиток цифрових технологій призвів до того, що агрокомпаніям вже необхідно адаптуватися до змін та здійснити цифрову трансформацію, аби залишатися прибутковими. Підприємства, які не впораються з диджиталізацією, ризикують втратити свої позиції на ринку [1]. Більшість продукції поступає на ринки ЄС, чим робить залежними товаровиробників від зміни вимог і правил торгівлі, а саме: обмеження на імпорт, введення системи ліцензування експорту, екосертифікати на продукцію тощо. Зростаюча складність бізнес-процесів, попит на персоналізований клієнтський досвід та прийняття рішень на основі даних вимагають упровадження цифрових рішень для підвищення ефективності та прибутковості.

Викликом є потреба в інвестиціях, нових компетенціях, а також кіберризиках. Науково-практичні завдання включають розробку цифрових бізнес-моделей, управління трансформацією, забезпечення кібербезпеки, формування інноваційної культури. Це вимагає комплексних міждисциплінарних підходів.

За даними аналітиків, диджиталізація економічних процесів в українському агросекторі має потенціал для трансформації галузі. За умови подолання викликів, вона може зробити його більш конкурентоспроможним та стійким на світовому ринку. Реалізація цього потенціалу потребує цілеспрямованої державної політики та спільних зусиль бізнесу, науки та освіти.

Розглянемо основні напрями диджиталізації в аграрному секторі [2]:

1. Точне землеробство. Використання систем глобального позиціонування, геоінформаційних систем, даних дистанційного зондування Землі для оптимізації технологічних процесів – внесення добрив, посіву, зрошення тощо.

2. Автоматизація та роботизація виробничих процесів. Застосування автоматизованих комплексів, роботизованих засобів механізації, безпілотних технологій.

3. Використання технологій Big Data та штучного інтелекту. Збір і аналіз великих масивів даних про виробництво, прогнозування, підтримка прийняття рішень.

4. Цифрові системи моніторингу стану посівів, тварин, умов зберігання продукції. Датчики, камери, Інтернет речей.

5. Електронна комерція та логістика. Онлайн-торгівля сільгосппродукцією, оптимізація ланцюгів постачання.

6. Інформатизація управління виробництвом. Електронний документообіг, оперативний моніторинг даних.

7. Цифрові сервіси для агровиробників. Прогноз погоди, інформаційно-консультаційні системи, онлайн-освіта.

Отже, диджиталізація охоплює всі ланки виробничо-збутового ланцюжка в агросекторі – від поля до прилавка. Це дозволяє істотно підвищити ефективність галузі.

До переваг диджиталізації можна віднести:

- підвищення врожайності та продуктивності праці;
- оптимізація використання ресурсів;
- мінімізація впливу людського фактора;

- поліпшення якості продукції;
- зростання прибутковості та конкурентоспроможності.

До викликів, що постають в процесі діджиталізації можна віднести:

- недостатність фінансування та держпідтримки;
- низький рівень цифрових навичок у персоналу;
- проблеми кібербезпеки та захисту даних;
- недосконалість законодавства;
- нерозвиненість інфраструктури, логістики.

Отже, цифрові технології відкривають значні можливості для модернізації агросектору, але їх упровадження потребує комплексного системного підходу.

Список використаних джерел:

1. Марченко М. Діджиталізація процесів управління бізнес-діяльністю сільськогосподарських підприємств. Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету, 2023, 81.2: 133-139.

2. Черницька, Т.В., Іоніцой-Доценко, Є.Ю., & Петрикей, О.Ю. (2021). Економічні ефекти діджиталізації агропромислового комплексу на прикладі цукрової галузі. Стратегія економічного розвитку України, 49, 91-110. <https://doi.org/10.33111/sedu.2021.49.091.110>

УДК 65:63

*Сисоліна Н.П., к.е.н., доцент;
Бордіян В.А.,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРОПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У ринковій економіці будь-яка фірма працює в конкурентному середовищі і тому вимагає постійного вдосконалення. Основними способами отримання конкурентних переваг є: використання заходів щодо поліпшення їх діяльності та підвищення їх ефективності; оптимізування потенціалу ресурсів компанії; зменшення конкуренції, за рахунок, наприклад для агропідприємств, кооперації; зміни ринкового середовища. Проте війна в Україні впливає і трансформує ті правила, що існують на ринку, наприклад, з'явився рух волонтерства, який не вписується у ринкову економіку тощо.

Безпосередні збитки та непрямі втрати сільського господарства України внаслідок російської агресії аналітики KSE Агроцентр і Міністерства аграрної політики та продовольства оцінили в більше ніж \$40 млрд [1].

Не зважаючи на це функціонування агробізнесу показало свою життєздатність та необхідність суспільству як для забезпечення війська і українських споживачів, так і країнам до яких експортувалося зерно.

За даними Українського Клубу Аграрного Бізнесу, з початком російської агресії на території України, змінилася географія експорту. У довоєнний 2021 рік